

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

Marea sărbătoare a țării

Revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944, reprezintă punctul de pornire pe calea construirii unei noi orinduirii, a afirmării plene a națiunii noastre, liberă și independentă, deplin stăpână pe destinele ei. Prin profunde și multiplele sale semnificații, această zi a intrat pentru totdeauna în conștiința poporului român drept cea mai însemnată sărbătoare națională, situându-se la loc de frunte în rindul actelor memorabile și eroice ale luptei sale îndelungate pentru independență, libertate națională și dreptate socială. Sărbătoarea națională a poporului român este nu numai a celor de azi, ci și a celor care au fost înaintea noastră, a celor care s-au jertfit pentru împlinirea idealurilor de libertate ale poporului, ca țara noastră, lăsată din strămoși să nu piară, iar ființa acestui neam să nu fie înrobite de nimeni; dar această sărbătoare este și a celor care vor veni după noi, pentru că împlinirile și visurile celor de azi se proiectează în chip firesc, și în viitor, cu tot ceea ce au ele mai bun, mai frumos și mai înălțător.

Izbinda revoluției de eliberare socială și națională antifascistă și antiimperialistă, pregătită cu maximum de spirit de răspundere, s-a bucurat de o largă participare populară, de acțiunea fără preget a maselor, inclusiv a întregii armate române care a participat cu toate forțele la război împotriva Germaniei hitleriste. Este de ajuns să menționăm că după eliberarea completă a teritoriului României, începând cu ziua de 21 septembrie 1944 armata română, în strânsă cooperare cu trupele sovietice, a început înaintarea în acea parte a Transilvaniei care a fost ruptă de trupul țării noastre prin odiosul Diktat de la Viena. Iar după eliberarea întregii Transilvanii (25 octombrie), unitățile române cu 538.586 oameni, au participat la luptele din Ungaria, Cehoslovacia și Austria; ele au eliberat 1237 localități (în care 14 orașe) în Ungaria și 1722 localități (cu 31 orașe) în Cehoslovacia, înaintând peste 1000 km în dispozitivul inamic din Valea Mureșului până aproape de Praga. Faptele de eroism ale ostașilor noștri, în cele 260 de zile și nopți pe frontul antihitlerist, ca și jertfa celor 170.000 morți, răniți sau dispăruți, vor rămâne de-a pururi în memoria națiunii noastre și vor fi cinstite mereu de toți fiii țării.

Dar actul memorabil pe care-l aniversăm a adus zorile unei vieți noi și formează un prag de ev nou în dezvoltarea viitoare a țării.

După aproape patru decenii de la Eliberare, țara noastră este îmbrăcată într-o haină nouă. Tot ceea ce s-a făcut în ultimii 39 de ani pe întreg cuprinsul Patriei noastre, într-o dezvoltare armonioasă și multilaterală, în uzine și în fabrici, în întreprinderi și laboratoare, în adâncul pământului și în înălțimea cerului, în școli sau în așezăminte sociale și culturale, s-a făcut pentru binele și fericirea oamenilor, pentru fiii acestui popor harnic și talentat, dornic de progres și lumină. Au crescut în acești ani veniturile reale ale populației, a cunoscut o puternică dezvoltare construcția de locuințe, s-a trecut la reducerea treptată a săptămânii de lucru, s-au luat în repetate rânduri măsuri pentru ocrotirea sănătății cetățenilor țării, s-a dezvoltat în chip vertiginos

știința, cultura și arta. Dintr-o țară aservită economic monopolurilor străine, în care agricultura reprezenta principala sursă de venituri, după Eliberare, România a devenit un stat independent și suveran, cu o economie industrial-agrară puternică, dezvoltată accelerat și armonios.

Dar astăzi România socialistă se înfățișează lumii nu numai ca o țară în plină dezvoltare economică și social-culturală, ci și ca un stat cu o politică externă dinamică, cu un bogat prestigiu internațional. Cucerindu-și prin lupte și jertfe grele, de-a lungul unei zbuciumate istorii, independența și dreptul la o viață liberă, România de azi înțelege să respecte cu fidelitate opțiunile de viață ale fiecărui popor, dreptul fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta. La baza relațiilor sale externe stau principii bine cunoscute azi în toată lumea: respectarea suveranității și independenței naționale, egalitatea deplină în drepturi, neamestecul în treburile interne ale altor state, nerecurgerea la forță și la amenințarea cu forța în raporturile inter-statale, rezolvarea litigiilor dintre state pe calea tratatelor, formarea unei noi ordini economice și sociale prin care să se asigure pacea, echilibrul și echitatea între popoare. Promovind cu consecvență aceste principii, România a ajuns să fie azi puțină țară atît pentru avântul multilateral al dezvoltării ei interne, cît și pentru politica sa externă.

Fiind una cu poporul pe care-l slujește, după 23 August 1944, Biserica Ortodoxă Română — de pe pozițiile sale și cu mijloacele sale specifice — își îndeplinește misiunea ei, potrivit doctrinei și predaniei ortodoxe, sprijinind eforturile creatoare ale poporului nostru, progresul și înflorirea țării. Datorită libertății religioase, acordată și garantată de însăși Constituția țării, Biserica noastră strămoșească, sub îndrumarea Sfintului Sinod, și-a îndeplinit în mod exemplar misiunea ei evanghelică în mijlocul credincioșilor. După promulgarea Legii pentru regimul general al cultelor (4 august 1948), Biserica noastră a procedat la o nouă legislație și organizare, care corespunde atît așezămintelor dogmatice și canonică ale Bisericii, cît și tradiției Ortodoxiei românești. A urmat Reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania, în octombrie 1948, prin care s-a înălțat actul nedrept din 1698—1701, cînd o parte a românilor transilvăneni au fost ruși, prin silnicie și amăgire, de la trupul Bisericii Ortodoxe. Încît astăzi toți preoții și credincioșii noștri muncesc și se roagă împreună. Canonizarea sfinților români, din 1955, a sporit evlavia credincioșilor, dar a prilejuit și cinstirea după vrednicie a unor chipuri alese ale spiritualității ortodoxe românești. Reorganizarea învățămîntului teologic, cu Institute, Seminarii și Școli de cîntăreți și trecerea lui sub directa îndrumare a Bisericii, este un alt act de mare însemnătate în viața Bisericii românești contemporane. Publicațiile bisericești — reviste, teze de doctorat, manuale pentru învățămîntul teologic superior și seminarial, lucrări de teologie și de zidire sufletească, cărți de cult, trei ediții ale Bibliei, iar mai nou masiva colecție de traduceri din Sfinții Părinți — au dus nu numai la ridicarea nivelului cultural-teologic al clerului nostru, ci mai ales la creșterea prestigiului teologiei române.

Pr. prof. M. Păcurariu
(Continuare în pag. a 3-a)

Despre pace, dreptate socială și despre responsabilitatea Bisericii

Intervenție la a VI-a Adunare Generală a Consiliului Ecumenic al Bisericilor,

Vancouver, Canada, în ziua de 4 august 1983

1. Lumea de azi trăiește sub amenințare și frică. Oamenii au ajuns să-și fie dușmani lor înșiși și nenorocirea pare inevitabilă, ca în cea mai bună dintre tragediile antice grecești. De-a lungul vremii oamenii și-au dezvoltat, evident, inteligența, dar odată cu dezvoltarea ei n-au ajuns să renunțe la folosirea forței brutale și la înlocuirea ei cu forța inteligenței, cum ar fi fost firesc. Civilizîndu-se, oamenii s-au departat de epoca primară, dar cu privire la arme lucrurile stau literalmente pe dos: cele din urmă — cele de azi sînt mai sălbatice decît cele dintîi, ale primitivilor. Și iată că în vremea noastră am ajuns să tremurăm în fața propriei noastre puteri de autodistrugere. Încercăm să ne convingem unii pe alții că trebuie să redevinem umani, să apelăm măcar acum, în ceasul pericolului la rațiune.

Documentele ce ni s-au prezentat aici, la Vancouver, în Canada, își îndreaptă, toate, efortul spre acest țel și noi toți, reprezentanți a peste 300 de Biserici de pe toate continentele, le-am ascultat, aprobîndu-le și completîndu-le cu propriile noastre teme și propuneri, în fapt un cor

cu peste 300 de voci. La acest cor vreau să adaug și vocea mea, ca reprezentant al Bisericii Ortodoxe Române și conducător al unei delegații de cincisprezece persoane prezente în sală.

Situația în care ne aflăm e cu adevărat de rușine și scandal. Oamenii din care s-au născut Eschil, Platon, Aristotel, Dante, Shakespeare, Goethe, Beethoven, Dostoievski, Eminescu, Michelangelo, Leonardo da Vinci, Pascal, Cervantes, Brîncuși, Sfîntul Pavel etc., etc. nu și pot rezolva conflictele prin dialog, cu mijloacele rațiunii, ale cuvîntului, ci trebuie să se bată, să se omoare, ca să-și impună dreptatea. Sau, ceea ce e și mai rău, să-și impună puterea de stăpînire, uneori în ciuda și împotriva dreptății. Pe calea armelor acela are dreptate care ucide mai multe vieți omenești. Viața omenească ucisă a ajuns moneda cu care forța își justifică „dreptul”. Aceasta e însă involuție, nu evoluție. Omul și-a neglijat cel mai important dar pe care i l-a făcut Dumnezeu odată cu suflarea vieții: rațiunea, mîntea, discernămîntul, forța cugetării.

În situația în care ne aflăm astăzi, amenințați ca specie de o cursă nebunească a înarmărilor

— adevărat dezechilibrul mintal — strigătul nostru unit trebuie să fie: *Înapoi la rațiune.*

2. Toți ne-am pronunțat și ne pronunțăm fără încetare, acasă la noi și aici, pentru pace. Dar ne-am atras atenția unii altora și trebuie să repetăm și conducătorilor marilor puteri, că *nu se poate face pace fără dreptate socială.* Cît va mai exista nedreptatea, inegalitatea, discriminările de orice fel, colonizarea, sferile de influență și amestecul cu forța în treburile altora, nu va fi pace. Și oamenii și popoarele vor cere mereu dreptate, pentru că nedreptatea generează decalajul economic, împărțirea în bogați și săraci, în privilegiați și în asupriți, în unii care se folosesc de viața lor și în alții care sînt folosiți și sacrificați pentru viața altora.

A lega pacea de dreptate socială, este ceea ce și Sfînta noastră Scriptură ne învață. Luptăm pentru pace, dacă luptăm pentru dreptate socială. A da prioritate dreptății sociale, înseamnă a da prioritate păcii.

Dar cum poate fi realizată dreptatea socială *in mod concret*, Dr. ANTONIE PLĂMĂDEALA
Mitropolitul Ardealului

(Continuare în pag. a 2-a)

„Întru Adormire lumea nu o ai părăsit, de Dumnezeu Născătoare”

La sfîrșitul unui post de două săptămîni, credincioșii sărbătorească cu evlavie, la 15 august, Adormirea Maicii Domnului, unul dintre cele mai cinstite praznice ale Născătoarei de Dumnezeu și prilej de înălțare și mîngîiere duhovnicească.

Pentru acest praznic, creștinii se pregătesc atît prin nevoințele postului, cît și prin sîrguința unei spovedanii conștiințioase și împărtășirea cu Sfințele Taine, simțind o încredere tot mai tare în ocrotirea Maicii Domnului.

Învățătura bisericească cuprinsă în cîntarea Troparului Adormirii că Maica Domnului „întru Adormire lumea nu a părăsit-o”, ci este mereu rugătoare pentru noi, ne întărește și mai mult în dragostea de a aduce cinstire în cel mai înalt grad aceleia, care „trece la cer pe cei de pe pămînt” și prin care „s-a deschis raiul” (Acatistul Bunevestirii, icos 2). Ea a rămas pururea fecioară, căci a născut mai presus de fire pe Mîntuitorul, după cum spune Sf. Evanghelie: „ce s-a zămislit într-însa este de la Duhul Sfînt” (Matei 1, 20), iar „la Dumnezeu nimic nu este cu neputință” (Luca 1, 37). Despre misiunea ei în lume — misiune sfințită și unică în istoria mîntuirii — s-a scris și în Vechiul Testament: „Iată fecioara va avea în pîntece și va naște Fiu și vor chema numele Lui Emanuel”, care se înțeleg: „Cu noi este Dumnezeu” (Isaia 7, 14).

Credincioșii știu că în viața Maicii Domnului s-au petrecut fapte minunate. Ea s-a născut din părinți înaintați în vîrstă, Ioachim și Ana. A fost adusă la 3 ani în biserică și a petrecut acolo în evlavie și rugăciune.

Urmează apoi fapte, care se referă, în același timp, atît la viața ei cît și la Fiul său, Domnul și Mîntuitorul Iisus Hristos. Bunevestirea, Nașterea lui Iisus, Cîntarea ingerilor, închinarea magilor și a păstorilor, care vor fi adus și ei, mamei sfințe, prinoșilor lor de cinstire, apoi aducerea dumnezeiescului Prunc, la patruzeci de zile, la Templul din Ierusalim, aflarea lui Iisus în același Templu, cînd El, la vîrsta de doisprezece ani, vorbea cu cărturarilor, care „se minunau de priceperea și de răspunsurile Lui” (Luca 2, 47) și altele.

La multe din aceste evenimente Maicii Domnului i-a fost adusă cinstirea și închinarea cuvenită sfințeniei sale. Arhanghelul Gavriil a numit-o „plină de har” și „binecuvîntată între femei” (Luca 1, 28—30), puterile îngerești i s-au închinat (Luca 1, 29); Duhul Sfînt s-a coborît peste dînsa (Luca 1, 35).

Iar Maica Domnului păstra toate acestea în inima sa cu înțelepciune și smerenie. Cu smerenie ea a primit Cuvîntul lui Dumnezeu că va naște pe Iisus Hristos și i-a dat ascultare, rostind memorabilele cuvinte: „Iată roaba Domnului sînt. Fie mie după cuvîntul tău” (Luca 1, 38). În felul acesta, ea a intrat conștient și activ în planul lui Dumnezeu de mîntuire a lumii. În cuvintele sale se exprima voința neamului omenesc de a primi mîntuirea.

După primirea vestii bune că ea va naște pe Mîntuitorul, Sf. Fecioara, sfințită cu dumnezeiescul har a rostit ca o profeție cuvintele consemnate de Sf. Evanghelist Luca: „Iată de acum mă vor ferici toate neamurile”

(Luca 1, 48). Profeția s-a împlinit în cel mai deplin sens al cuvîntului. De aproape douăzeci de veacuri, credincioșii multor neamuri o cinstesc mai mult decît pe toți sfinții, ca pe o podoabă a Bisericii, care „a născut lumii bucurie pe Hristos Mîntuitorul nostru” (Icosul 4 din Acatistul Maicii Domnului).

Plină de credință și curăție, Maica Domnului s-a supus totdeauna Legii lui Dumnezeu (Luca 2, 22—24). Deși ducea o viață restrînsă și modestă, Sf. Fecioară nu se depărta de dumnezeiescul ei Fiu. O vedem împreună cu El la Cana Galileiei, unde, la rugămintea ei, Iisus săvîrșește prima Sa minune (Ioan 2, 5). În alte împrejurări, Maica Sfîntă se găsea în mijlocul multimilor, care ascultau predicile Fiului Său (Matei 12, 46).

În timpul unei astfel de predici, inimile credincioșilor erau cucerite de frumusețea și adevărul sfințelor învățături rostite de Mîntuitorul. Atunci o femeie din popor, cuprinsă de o admirație sinceră față de Domnul și de maica Sa, a exclamat: „Fericit este pîntecele care Te-a purtat și pieptul pe care l-ai supt” (Luca 11, 27). La aceste cuvinte, Mîntuitorul a răspuns: „Cu adevărat, așa este...” (Luca 11, 28) și în acest răspuns se cuprindea mulțumirea Sa sufletească pentru cinstirea ce i-a fost adusă maicii Sale.

În timpul răstignirii Mîntuitorului, prin inima Maicii Domnului a trecut sabia durerii, după cum prorocise dreptul Simeon încă în ziua Întîmpinării (Luca 2, 35). Văzînd-o lîngă Sfînta Cruce

Pr. Mihail Colotelo

Despre pace . . .

(Continuare din pag. 1)

astăzi, în vremea noastră bintuită de nedreptăți și amenințată de izbucnirea unui război? Răspunsul nu este decît unul: numai printr-o nouă ordine economică internațională.

3. Dar ce putem face noi, ca Biserici și creștini, în această privință?

Trebuie să ne mărturisim limitele: noi nu avem puterea să impunem o nouă ordine economică în lume. Economia lumii nu este în mâinile noastre. Nu noi distribuim bunurile economice și nici nu avem vreun amestec în mecanismele care dirijează distribuirea lor.

Totuși, ceva putem face și noi. Aici s-a rostit de multe ori cuvîntul *participare*. Există în măsură în care particip. A nu participa, înseamnă a rămîne pe afară, a nu fi luat în combinația care asigură existența. Ne putem alătura și noi, prin participare, celor care vor și pot construi o nouă ordine economică. Bisericile și creștinii să zică: *da*, necesității acestei noi ordine economice salvatoare. Ei vor fi astfel o forță adăugată celor ce doresc să instrumenteze noua ordine. Creștinii se pot alătura acestei opere și prin rugăciunile lor către Dumnezeu, ca și printr-un program de educație pentru pace și dreptate socială, care să întoarcă toate conștiințele oamenilor spre acest țel dumnezeiesc și profund uman. Creștinii pot fi importanți factori de influență și de opinie. Marea forță a opiniei publice trebuie mobilizată în toată amploarea ei în apărarea păcii. Creștinii o pot face prin cuvînt, prin scris, prin predică, prin toată lucrarea pastorală a celor chemați la aceasta.

O nouă ordine economică mondială este înainte de toate un concept și o realitate spirituală. A apăra viața cea dată de Dumnezeu „Domnul de viață făcătorul”, e a apăra un bun dumnezeesc.

4. Dar mai este ceva ce pot și trebuie să facă creștinii și Bisericile: să lucreze pentru o nouă ordine morală, în viața personală și în cea publică și internațională. Se pare că cea de pînă acum a dus la dezordine în domeniul moral și la îndepărtarea de Dumnezeu. Ar trebui poate să ne punem întrebarea: de ce îngăduie Dumnezeu amenințarea ce planează asupra noastră — norii unui război nuclear — și, parcă, inevitabilitatea catastrofei? Nu cumva ne-am prea îndepărtat de El și nu ne mai poate chema altfel? Nu cumva am depășit orice măsură? Nu cum am existat respect pentru viață; o moralitate care face compromisuri cu toate păcatele posibile, îndreptățindu-le, se tot instalează în viața creștinilor; Bisericile, mai ales cea catolică și cele protestante, dar adesea și unele ortodoxe, dau iertări ușoare și comode, prin mărturisiri colective, pentru toate călcările de lege; harul, altădată scump, a fost transformat în ceva ieftin, cum spunea Bonhoeffer; la nivel social și politic se mai practică încă exploatarea muncii, discriminările, zonele de influență, setea de hegemonie, așa-zisele protectorate, creșterea arbitrară a procentelor asupra imprumuturilor, ca să nu mai vorbim de lipsa de respect față de tratatele asumate liber și față de obligațiile internaționale. Toate acestea sînt imorale și trebuie declarate imorale. Din cauza lor a dispărut încrederea între state și i-a luat locul frica, neîncrederea, amenințarea cu războiul, instabilitatea, — mori negri, apocaliptici, deasupra capetelor noastre. *Da* nu mai înseamnă *da* și *nu*, nu mai înseamnă *nu*.

Trebuie să facem tot ce stă în puterea noastră ca să restaurăm în conștiința și în viața indivizilor și a popoarelor, valorile morale care susțin demnitatea omului față de el însuși și față de Dumnezeu. Cu adevărat este nevoie de o nouă ordine morală personală și internațională. Altfel, precum spune Sfîntul Pavel, ne lasă Dumnezeu la mîntea noastră și nu mai colaborează cu noi (I Cor. III, 9).

O nouă ordine morală va putea întoarce știința, tehnologia și creativitatea oamenilor, în avant-

tajul oamenilor și nu spre distrugerea lor. Vorbim azi de o revoluție în știință, și faptul este adevărat. Dar această revoluție nu a înlocuit armele și războaiele cu argumentele logice!

Tot ceea ce amenință omul, tot ce amenință pacea, viața și echilibrul ecologic al planetei, trebuie sancționat ca imoral, ca păcat. Stă în puterea Bisericilor să definească, să promoveze și să impună principiile unei noi ordine morale. Și o numim nouă, nu mai pentru că a fost uitată cea veche. La rîndul său, o ordine morală nouă va sprijini realmente și în mod eficient o nouă ordine economică.

5. Vorbim astăzi de faptul că trăim sub amenințare și că ne pîndește războiul, dar de fapt lucrurile sînt mult mai grave. Dacă cheltuim două miliarde de dolari pe zi pentru înarmare și dacă un număr de milioane de copii și adulți mor de foame, și dacă popoare întregi mai trăiesc încă în condiții de subdezvoltare și mor înainte de vreme, după o viață fără bucurii și împliniri, nu înseamnă oare că *sîntem acum* într-un fel de război? Se moare de foame pentru că se cheltuiesc pentru arme, dar moartea e aceeași, că e de glonț sau bombă, că e de foame pentru că s-au dus banii pe gloanțe și bombe!

Și dacă e așa, să nu mai vorbim de amenințarea războiului la timpul viitor. Să ne ducem la cauze. Știm: cauza principală e în cursa înarmărilor care consumă ca un balaur apocaliptic aproape întreg produsul muncii și eforturilor oamenilor.

Ca să înceteze moartea de azi și cea de mâine, cursa înarmărilor trebuie să înceteze. Să nu se mai producă nici bombe atomice, nici rachete, nici arme bacteriologice, nici chimice, nici convenționale. Să nu uităm: în ultimii 20—30 de ani, aproape o sută de războaie locale au folosit arme convenționale și nici acestea nu au darul de a mîngîia! Și ele ucid!

6. Religiiile au garantat întotdeauna ordinea socială, dar nu întotdeauna și o ordine morală de necontestat. Adesea ele au tolerat și situații intolerabile și au promovat rugăciuni cel puțin ciudate. Iată doar un exemplu. Mai demult armatele aveau confesori, preoți militari. Pe alocurea mai au și azi. Cînd două armate, creștine amîndouă, intrau în război, preoții, fiecare cu armatele lor, se rugau pentru victorie și pentru moartea celorlalți. Greu trebuie să-i fi fost lui Dumnezeu să asculte astfel de rugăciuni de la fiii Săi, împotriva altor fii ai Săi!

Cineva a remarcat: oare dacă ambele armate și preoții lor, s-ar fi rugat împreună, cum s-ar fi rugat? — Desigur nu s-ar fi putut ruga decît pentru pace! Oare nu sîntem toți, într-o situație asemănătoare? Să nu acceptăm să ne rugăm unii împotriva altora. Să ne rugăm împreună, pentru pace.

7. Conducătorii de popoare recunosc astăzi că, în situația prezentă, în vederea asigurării securității reciproce, e nevoie de un echilibru de forțe. Ar fi de altfel naiv să nu avem în vedere aceste lucruri. Dar mîntea omenească trebuie să fie capabilă să negocieze un echilibru de forțe la nivelul de jos, prin dezarmare, nu la nivelul de sus, prin competiția pe care o numim curent cursa înarmărilor. Cînd se dezlănțuie cursa înarmărilor, ea nu poate rămîne la echilibru. Prin cursa înarmărilor, în sus, nu e posibil nici un echilibru. Fiecare partener va dori și va urmări să-și asigure superioritatea forței. Pe această cale nu poate exista oprire, decît prin moarte.

8. În aceeași ordine de idei și din aceleași motive, nu este posibil un război atomic limitat, cum încearcă unii să ne convingă. Oricine, lovit, nu va zice: „Mulțumesc, acum eu mă opresc!” Dacă va avea bombe — și știm că ambii parteneri au astăzi peste 60.000 de focoaie nucleare — la o bombă va răspunde cu două și la trei cu șase. Nici unul nu se va opri, nu va accepta o limită cînd va mai avea cu ce replica.

Diavolii care pînă acum erau doar duhuri — negre, e adevărat, dar duhuri invizibile — și ne pîndeau ca într-un joc de-a v-ați ascunselea, au luat acum forme de rachete și fiecare e însărcinat, nu cu ispitirea unui biet suflet de om, ci cu distrugerea unui oraș. A unor mulțimi anume, luate în bloc, dar fiecare cu numele și cu domiciliul cunoscut. Așteaptă doar o poruncă. Dar pînă la poruncă nu stau degeaba. Mîncîncă sistematic din liniștea noastră, impart frică și nesigurăranță, descurajare și apocalips în suflete, înainte de a ne ucide trupurile. Și între timp se înmulțesc mereu, în ritm nebunesc, și se plasează în poziții bine studiate spre a le fi lovitura cît mai eficientă. Să secere adică, la momentul oportun, cît mai multe vieți omenești!

9. În ultima vreme se vorbește tot mai mult de asigurarea securității prin descurajarea nucleară a adversarului. Avînd un potențial atomic superior, adversarul nu va îndrăzni să atace. Dar care adversar va ceda superioritatea? A putea descuraja înseamnă deci a avea un potențial militar mai mare decît adversarul posibil. Aceasta nu se poate însă decît printr-o cursă exasperantă spre superioritate, în permanență competiție. Politica descurajării nu poate avea drept rezultat decît moartea planetei, nu securitatea cuiva. Securitatea prin descurajare este absurdă. Nu există decît o singură alternativă logică: securitatea prin dezarmare.

România a dat un mic exemplu de țară mică, dar cu inimă mare: și-a înghețat unilateral cheltuielile militare pe o perioadă de doi ani. E nevoie astăzi de curajul dezarmării unilaterale. Dar dacă sîntem realiști, știm că așa ceva nu e posibil decît în cîșmatul unei ordine morale bine instaurate, într-un climat de încredere reciprocă, de onestitate politică și economică.

Dezarmarea va elibera sume imense pentru o industrie de pace, în slujba omului, pentru hrană, pentru desalinizarea de apă de mare, pentru irigații, pentru educație, pentru dezvoltare. Trebuie să cerem deci *reconvertirea industriilor* de război în industrii de pace și urgenta recalificare a specialiștilor. Omenirea are nevoie de ingineri pentru pace, de poeți, de muzicieni, de arhitecți, de sculptori, de pictori, nu de generali. Generalii să fie ei înșiși în fruntea luptei pentru pace, așa cum e printre noi generalul Simatupang din Indonezia. Un simbol cît se poate de bine venit în mișcarea ecumenică!

10. Toate aceste lucruri trebuie făcute pînă nu este prea tîrziu.

Mai întii pace! În pace, toate diferențele ideologice, politice, economice și sociale, vor putea fi soluționate. Prin dialog pașnic. Dacă va fi război, nu va mai rămîne nici o șansă pentru nici o soluție, pentru nici o ideologie. Războiul nu are drept alternativă vreă victorie, ci moartea. Va rămîne numai cenușa și, precum a spus cineva, cenușa capitalismului nu se va deosebi prin nimic de cenușa socialismului. Alternativa e numai pacea.

Viața mai întii! Și frăția dintre oameni și popoare. Toți oamenii sînt frați între ei, așa că orice război e fratricid, patricid și matricid. Și dacă *Iisus Hristos este viața lumii* — cum am mărturisit noi aici (tema Adunării de la Vancouver) — atunci orice război, oriceucidere este o nouă răstîgnire a lui Iisus, un deicid!

Un delegat din insulele Marshall, din Pacific, ne-a spus aici mai zilele trecute că sînt sături acolo de protecția americană. Dar de cine ne protejează ei, cînd în limba noastră nici nu există cuvîntul dușman. Noi nu avem dușmani. Nu au de cine ne apăra!

Iată un lucru minunat. Nu-l voi uita niciodată.

Să facem ca toți oamenii și toate națiunile să uite acest cuvînt: dușman! Să fie pace! Să trăim toți în prietenie, fără să mai fie nevoie nici să ne ucidem în războaie, nici să ne mai protejeze cineva!

„Întru Adormire” . . .

(Continuare din pag. 1)

ce, Mintuitorul a încredințat-o purtării de grijă a Sf. Apostol și Evanghelist Ioan (Ioan 19, 26—27), întrucît dînsa nu avea pe nimeni mai apropiat s-o sprijine și s-o ajute în viață. Dar cuvintele Domnului spuse cu acest prilej: „Iată fiul tău”, către Maica Sa și „Iată mama ta”, către Sf. Ioan (Ioan 19, 26—27) se pot înțelege în chip duhovnicesc și în sensul că noi, credincioșii Bisericii, sîntem fii duhovnicești ai Maicii Domnului, iar Maica Domnului este aceea care ne iubește — ca o mamă — și ne ocrotește cu rugăciunile sale.

După zilele de durere și lacrimi la picioarele crucii, i-a fost dat Maicii Domnului să simtă bucuria fără margini a învierii Fiului său, prin care El a biruit puterea morții. La patruzeci de zile după aceea, inima ei a trăit într-o mîngăiere fără seamă, cînd Fiul ei — Hristos Domnul nostru s-a înălțat la ceruri și a șezut de-a dreapta lui Dumnezeu (Marcu 16, 19).

De atunci Maica Domnului a rămas povătuitoarea și întărirea Apostolilor și tuturor credincioșilor Bisericii „petrecînd în post și rugăciune” în mijlocul lor (Fapte 1, 14). Era preacinstită de toți, căci toți vedeau în chipul ei chipul Mintuitorului.

De aceea, Sfîntii Apostoli au stat în jurul ei și în ceasul plecării sale de la viața pămîntească la cea cerească.

Evlavia creștină cinstește pe Maica Domnului în chip deosebit, fiindcă ea este cea mai apropiată de Hristos, Fiul său, Căruia I-a dat trup omnesc, în calitate de mamă. În învățătura bisericească ea rămîne nedespărțită de Hristos și acest adevăr este reprezentat și pe icoanele ei, unde este pictată — în majoritatea cazurilor — cu pruncul Iisus în brațe. Biserica o cinstește în numeroase rugăciuni și cîntări de laudă totdeauna în legătură cu Hristos pe lingă care ea mijlocește și se roagă pentru binele oamenilor, iar prin preacinstirea ei e preamărit Insuși Fiul său. Căci orice fiu se bucură, cînd mamei sale i se acordă cît mai multă cinste și atenție. Și invers, fiul e mîhnit cînd mama nu este luată în seamă, sau — și mai grav — cînd e vorbită de rău, ori se spun despre ea neadevăruri, sau vorbe lipsite de bunăcuviință. Și dacă acest lucru e valabil în viața omenească obișnuită, unde mama poate avea greșeli și slăbiciuni, cu cît mai mult se cuvine preacinstirea celei pline de har, peste care s-a coborît Duhul Sfînt și a îndumnezeit-o, ea devenind locul de întîlnire a umanului cu divinul. De aceea din Maica Domnului izvorăște sfințenia într-un grad deosebit de înalt, care o ridică deasupra puterilor cerești ca și deasupra sfinților. Din această cauză Biserica învață că Născătoarea de Dumnezeu este „mai cinstită decît Heruvimii și mai mărită fără de asemănare decît Serafimii” și în alt tropar „mai sfințită decît sfinții îngeri”. Căci Sf. îngeri sînt vestitorii voii lui Dumnezeu iar Preacurata Fecioară este împlinitoarea rînduiei dumnezeiești. Adeseori ea e numită „cer” și „rai”, „mai desfătată decît cerurile” și „izvorul milei”. Ea participă la slava lui Dumnezeu, dar rămînînd în același timp ființă omenească, ea devine o chemare și o călăuză spre îndumnezeire pentru creștini, potrivit cuvintelor troparului: „Firi celei dumnezeiești ne-am făcut părtași prin tine, de Dumnezeu Născătoare, pururea Fecioară (Troparele Născătoarei de Dumnezeu, luni seara).

Biserica a propovăduit mereu această învățătură și a apărut-o în fața celor care s-au abătut de la dreapta credință. Din istorie știm că în primele veacuri creș-

tine s-au ivit învățături greșite cu privire la persoana Mintuitorului. Dar cum întruparea și nașterea Domnului Iisus Hristos sînt strîns legate de Preacurata Fecioara Maria, era firesc că asemenea învățăturii greșite au denaturat și învățătura despre Maica Domnului. De aceea, Biserica prin Sfîntii Părinți, adunați în sinoade ecumenice, a respins toate învățăturile greșite și a precizat că Maica Domnului este pururea fecioară și că ea a născut mai presus de fire pe Domnul și Mintuitorul nostru Iisus Hristos, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat. Formularea acestei învățături s-a făcut la sinoadele al doilea și al treilea ecumenic, fiind aprobată și de către Sfîntii Părinți ai Sinodului al patrulea ecumenic, iar noi o mărturisim în simbolul nostru de credință.

Așadar preacinstirea Maicii Domnului datează din timpuri foarte vechi. Am văzut că Sfîntii Apostoli au înconjurat-o cu o evlavie deosebită, prețuind-o ca pe un locaș al Duhului Sfînt și ca pe Maica vieții.

După anul 313 d.Hr., cînd împăratul Sf. Constantin cel Mare a dat libertate creștinilor, numeroase biserici au fost zidite în cinstea Preasfîntei Născătoarei de Dumnezeu. Preacinstirea Maicii Domnului a rămas mereu aceeași în toate timpurile și va rămîne de-a pururi ca și Biserica lui Hristos. Mare este numărul mănăstirilor, catedralelor și bisericilor care au hramul Nașterii Maicii Domnului, Intrării în Biserică, Buneivestirii, Adormirii, sau Izvorul Tămăduirii.

În toate cărțile bisericești, în toate rînduielele slujbelor, cîntările și rugăciunile către Maica Domnului ating un număr impresionant. Nu există serviciu divin în care să nu fie chemată Maica Domnului în ajutor. Și este explicabil de ce. Maica Domnului se găsește în cea mai intimă apropiere de Fiul său, Mintuitorul lumii căruia îi aduce toate gîndurile bune și toate rugăciunile credincioșilor și ea însăși se roagă pentru noi. Rugăciunile către Maica Domnului sînt aducătoare de mult ajutor și mare mîngăiere. Trebuie să ne rugăm însă cu credință și cu iubire față de Dumnezeu și față de aproapele nostru. Trebuie să rămînem cu depășită încredere în ajutorul Maicii Domnului și să cerem numai ceea ce poate fi spre zidirea și întărirea vieții duhovnicești și a celei trupesti. Cite mame au îngenuchiat cu credință și cu nădejde în fața icoanei Preacuratei, rugîndu-se pentru viața copiilor lor și au aflat milă și ajutor! Cite soții au găsit liniștea căminului familial, prin rugăciune fierbinte către Maica Domnului! Cite fecioare și cite văduve au primit, în necazurile lor, răsplată îmbelșugată din partea Maicii Domnului, pe care au chemat-o în ajutor. Cite fețe bisericești datorează recunoștință nețărmurită Sfîntei Fecioare pentru călăuzirea activității lor. Cite boli au fost vindecate, cite necazuri s-au stins, cite bucurii s-au născut, cite suflete s-au îndreptat datorită rugăciunilor către Maica Domnului, datorită tinerii postului și a sărbațiilor ei! Și mai ales datorită rugăciunilor ei către Fiul său și Dumnezeul nostru. Căci Fiul nu refuză ascultarea față de mamă, potrivit poruncii dumnezeiești, care glăsuiește: „Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta...” (Ieșire 20, 12).

Ca mamă a Mintuitorului nostru Iisus Hristos, ea rămîne deosebit de apropiată de credincioșii Bisericii lui Hristos, ca o Maică duhovnicească a lor. Iar mama nu este niciodată nepăsătoare față de viața fiilor săi. Ea se roagă mereu, pentru binele lor, pentru pacea și dragostea între ei.

Nedumeriri provocate de ciclul Pascal 1983

Cînd zicem ciclul pascal înțelegem intervalul de șaptesprezece săptămîni și anume zece înainte de Paști și șapte după. Cele zece săptămîni de dinaintea Paștilor se cheamă săptămîni de Triodului, iar celelalte șapte se cheamă ale Pentecostarului, după cele două cărți de ritual bisericesc, utilizate în acest rîstimp. Toate aceste șaptesprezece săptămîni sînt guvernate sau depind de Paști, în special sărbătoarea Înălțării Domnului și Rusaliele (mai bine-zis Pogorirea Duhului Sfînt).

Cum se știe, sărbătoarea Învierii Domnului (Paștile) este celebrată în prima Duminică de după luna plină, ce urmează echinocțiului de primăvară. Dacă luna plină de după echinocțiu a căzut chiar în 21 martie și această zi se întîmplă să fie o sîmbătă, atunci a doua zi, Duminică la 22 martie avem Paștile. Dacă luna plină a căzut la 20 martie este considerată înainte de echinocțiu și atunci se așteaptă luna plină următoare de la 18 aprilie. Dacă 18 aprilie se întîmplă să fie chiar o Duminică, atunci Paștile se amîna pentru Duminică următoare de la 25 aprilie. De aceea, intervalul de zile, în care pot fi serbate Paștile atinge numărul de 35 de zile (22 martie—25 aprilie).

Sărbătorirea Paștilor, anul acesta, 1983, la 8 mai, a adus cu sine o nebanuită nedumerire în lumea noastră ortodoxă. Noi, slujitorii altarelor am fost continuu întrebați dacă „s-au schimbat Paștile”. Este adevărat că această mare sărbătoare a creștinătății a mai fost cinstită și altă dată în luna mai, dar chiar la 8 mai nu; aceasta se întîmplă la o sută sau chiar două sute de ani.

I-am lămurit pe cei care mi s-au adresat că Paștile nu s-au schimbat. Vom încerca să facem lucrînd aceasta și pentru cei care nu ne-au întregat, mai ales că a intervenit pe parcurs și o altă nedumerire și anume aceea a postului Sf. Apostoli Petru și Pavel.

Pe drept cuvînt am fost interogați de credincioșii noștri, cei care tin să împlinescă riguros orînduirile noastre bisericești, cam astfel: „Noi știm din moși-strămoși că săptămîna ce urmează după Rusalii este o săptămîna de hărți (miercuri și vineri mîncăm

de fruct). De ce anul acesta a dispărut această săptămîna de hărți, iar în plus am postit a doua zi după Rusalii? Știm iarăși, că atunci cînd postul în cinstea sfinților Apostoli Petru și Pavel era cel mai scurt, era de opt zile (cel mai lung de patruzeci de zile). De ce anul acesta a fost numai de două zile? „De unde vine această tulburare în milenara noastră orînduire ortodoxă?”

Noi clerici le-am explicat, desigur pe scurt, cum se întîmplă această stare de lucruri și anume: În 1923, la conferința panortodoxă de la Constantinopol, s-a decis ca și noi ortodocșii să îndreptăm calendarul iulian, rămas în urmă cu 13 zile față de ceea ce arată soarele de pe cer. Dacă în acest calendar îndreptat se introducea regula noastră răsăriteană, de fixare a Paștilor, totul ar fi mers normal. Dar la conferința de la Constantinopol n-au participat reprezentanții Bisericii Ortodoxe ruse și alte cîteva Biserici naționale. Aceștia au rămas la vechiul calendar, adică în urmă cu treisprezece zile și astfel aproape jumătate din ortodoxie urma să celebreze Paștile la data și duminică diferite. Ca toată lumea ortodoxă să serbeze cel mai mare praznic al creștinătății în aceeași duminică, atunci s-a convenit ca și cei care au făcut îndreptarea calendarului să cinstească Învierea Domnului odată cu suflarea ortodoxă după calendarul neîndreptat. Și astfel, astăzi mergem cu două calendare și anume: cu cel iulian necorectat în ce privește Paștile și sărbătorile în legătură cu ele și mergem cu cel îndreptat în ce privește sărbătorile fixe (Sf. Gheorghe, Sf. Nicolae, Sfinții Apostoli Petru și Pavel etc.).

De aceea, în loc să sărbătorim Paștile în intervalul dintre 22 martie și 25 aprilie, cum era practica de veacuri a Bisericii creștine, acum, din cauza celor 13 zile cu cît calendarul iulian este arierat, sîntem obligați să trecem peste 25 aprilie și să ajungem chiar la 8 mai, data cea mai tîrzie posibilă. Acesta a fost cazul anului 1983. Așa se explică de ce Rusaliele au fost prăznuite la 26 iunie și în consecință, săptămîna de hărți, ce urmează ime-

diat Rusalilor începea la 27 iunie și ținea pînă la 3 iulie (inclusiv), după care urma să înceapă Postul în cinstea sfinților apostoli. Numai că Sfinții Apostoli Petru și Pavel sînt serbați la dată fixă, 29 iunie și deci nu se admite un post după sărbătorirea lor. În fața acestui caz dificil, a trebuit să se suprimă săptămîna de hărți de către Autoritățile superioare bisericești, care au orînduit să fie postite numai cele două zile dintre Rusalii și sărbătoarea sfinților Apostoli (27 și 28 iunie).

Situația determinată de postul Sfinților Apostoli (și mai sînt și altele) ne arată că mergerea după două calendare, concomitent, aduce perturbare în practica milenară a Bisericii și lucrul acesta trebuie eliminat.

Din păcate, de la 1923 și pînă astăzi s-au scurs șaiszeci de ani și această stare tinde să se prelungească, dînd naștere la nedumeriri, aproape în fiecare an, în timpul ciclului pascal.

Ce ar trebui de făcut? Nici o schimbare. Nici una, ci în rama calendarului corectat la 1923, să se introducă pascalia ortodoxă milenară. Atunci ar dispărea neplăcerile de astăzi. Atunci vom scăpa și de altă meteahnă ce dănuiește de trei sute de ani, aceea a serbării Paștilor la date diferite de către Biserica Răsăritului și cea a Apusului. Se știe că atunci cînd s-a făcut reforma gregoriană a calendarului iulian din 1582, în rama calendarului corectat a fost introdusă și pascalia tradițională.

Dacă Biserica Răsăritului introduce și ea, în rama calendarului corectat în 1923, pascalia ortodoxă, repet, diferența sărbătoririi Paștilor ar dispărea de la sine.

Știm că se fac eforturi în privința acceptării de către toate Bisericele Ortodoxe de a adopta calendarul iulian corectat în 1923 și în acest calendar să se aplice regulile răsăritene ale fixării Paștilor. Știm despre strădaniile conferințelor panortodoxe de la Rodos și Chambes, de mai bine de două decenii, dar noi am dori ca lucrurile să găsească o definitivă și astfel să scăpăm de dificultățile calendaristice de pînă acum.

Pr. Athanase Negoită

Marea sărbătoare a țării

(Continuare din pag. 1)

nești peste hotare. Restaurarea monumentelor istorice-bisericești, comori de artă ale întregului popor, organizarea a peste 90 de muzee istorice-bisericești, construcția de noi biserici, unele adevărate monumente de artă, constituie o altă realizare majoră a zilelor noastre. Străduindu-se „să păstreze unitatea duhului în legătura păcii”, Biserica noastră a adîncit mereu legăturile frățesti cu Bisericele ortodoxe surori, dar și-a îndreptat atenția cu aceeași dragoste și spre celelalte Biserici creștine: romano-catolică, veche catolică, anglicană, vechi orientale și protestane. Ea activează intens în Consiliul Ecumenic al Bisericeilor, în Conferința Bisericeilor Europene, în Conferința creștină pentru pace, promovînd peste tot principiile păcii, frăției și buneii înțelegeri între oameni și popoare. Iar la noi în țară colaborează în chip rodnic cu celelalte culte în cadrul atît de apreciatului nostru „ecumenism local”, pentru slujirea Patriei pe drumul împlinirii tuturor aspirațiilor ei. Prin toată lucrarea ei internă și externă, Biserica noastră își afirmă constant poziția fermă împotriva războiului și a urii, pentru înfăptuirea unei lumi fără arme, a unei lumi a păcii, frăției și buneii înțelegeri.

Alături de întregul nostru popor, Biserica Ortodoxă Română ia parte cu toată ființa ei la marea

bucurie a împlinirii a 39 de ani de viață nouă pe tot întinsul Patriei noastre, aducîndu-și prinosul ei de recunoștință față de cei care au contribuit la înfăptuirea actului memorabil de la 23 August 1944, cît și față de cei care se străduiesc neîncetat pentru fericirea și prosperitatea Patriei noastre. Cu sentimente de adîncă mulțumire și prețuire pentru tot ceea ce s-a realizat în acești 39 de ani, slujitorii altarelor și toți fiii Bisericii noastre strămoșești își îndreaptă gîndurile către Bunul Dumnezeu, rugîndu-L să reverse pacea și toate darurile Sale cele bogate asupra țării și poporului nostru. Cu încredere nețărîmîrită în El vom participa și de acum înainte la munca neobosită pentru continua înflorire a Patriei și la lupta hotărîtă pentru instaurarea deplină a păcii pe pămînt, rămîind mereu credincioși cuvîntului Prea Fericitului Părinte Patriarh Iustin, rostit la lucrările celui de al doilea Congres al Frontului Democrației și Unității Socialiste: „Urmînd pilda strămoșilor noștri, care îngemănau credința cu dragostea de glia strămoșească, rugăciunea cu munca și drepturile firești cu datoritiile obștești, ne vom strădui și noi, potrivit cu nevoile vremurilor de acum, să ne facem părtași la opera de zidire a României celei noi, la zidirea României socialiste, la zidirea României fericite”.

125 de ani de la nașterea folcloristului, scriitorului și pedagogului brașovean GHEORGHE PITIȘ (1858—1920)

Din vremuri imemoriabile, în Șcheii Brașovului, în cadrul unei străvechi obști ortodoxe, patronate spiritual de biserica „Sf. Nicolae” s-a țesut o istorie socială demnă de toată admirația, păstrată însă documentar în limitele puținelor lucrări semnate de Candid Mușlea, Sterie Stinghe, Nicolae Sulică ș.a., precum și a puțîn-cunoscutului cărturar Gheorghe Pitiș.

Înainte ca lingvistul Costantin Lăcea să descifreze tainele toponimice și antroponomastice ale Șcheii, ca istoricii Stinghe, N. State să se aplece cu dăruire asupra istoriei acestor meleaguri, intuind importanța istorică a folclorului, ca argument incontestabil în timp, G. Pitiș a imortalizat prin opera sa (20 de lucrări: 13 folclorice și 7 povestiri) tradițiile spirituale conservate milenar în Șcheii Brașovului prin obiceiul junilor, obiceiul de nuntă, moarte și înmormîntare, nelipsind datele referitoare la contribuția bisericii „Sf. Nicolae” pentru păstrarea tradiției și implicat a ortodoxiei.

Născut ca al șaselea (și ultimul) copil în casa „trocărească” cu cerdac din strada Morilor (azi „Comuna din Paris”) nr. 32, familiarizat de timpuriu cu autenticul povestirii populare, înfiltrat grîjului prin talentata sa mamă (văduvă la 40 de ani cu șase copii) — o Smarandă Creangă din Ardeal — Gheorghe Pitiș avea să-și cultive preocuparea pentru folclorul meleagurilor natale, atît în anii de școală de la gimnaziul ortodox „Andrei Șaguna” (ajutat și găzduit gratuit de cunoscutul profesor Lazăr Nastasi), cît și în condițiile studiilor filologice universitare urmate în capitala țării în baza unei burse de merit din partea bisericii „Sf. Nicolae”.

Debutînd în cunoscuta „Revistă nouă” a lui Bogdan Petriceicu Hașdeu (al cărui discipol s-a dovedit) cu studii folclorice de proporții ca: „Nunta în Șcheii”, „Jocurile de petrecere în Șcheii”, „Co-

morile” și mai ales prin impresionantul studiu „Sărbătoarea junilor la Paști” pe care le reia în cotidianul transilvănean „Gazeta Transilvaniei”, Pitiș se înscrie pe linia deschizătorilor de drumuri în domeniul etnografiei într-o perioadă în care Hașdeu, Tocilescu, Ispirescu, Speranția semnau primele investigații de această natură. Conținînd exegeza cu alte studii în „Convorbiri literare”, privind „nașterea”, „cresterea”, „industria casnică” (în special găitanele și straietele) și mai ales prin revista brașoveană amintită, Pitiș completează fără egal pînă azi, monografia spirituală a Șcheilor.

Urmărind să dovedească unitatea etno-genetică a românilor transilvăneni, de pe pozițiile folcloristului publică investigații similare pentru Țara Birsei (în special Săcele și Drște), Țara Oltului, descrie stîmile din zona Sibului (Poiana Sibului și Cindrel), precum și portul popular din Țara Hațegului. Rămîne și azi unul dintre puțînii folcloriști care a popularizat vopștul cu coloranți vegetali, unicul care a conservat material folcloric al prelucrării găitanelor, iar în ceea ce privește culegerea folclorică se folosea de metode socotite și azi moderne (fișele de teren, chestionarele), atît de inedite la acea dată.

Biografia sa se completează prin laborioasa muncă didactică, ca profesor de limbi clasice (greacă-latină) la Brașov, seminarul din Craiova, Galați, București (liceul „Sf. Sava”) pe timp de 37 de ani, precum și prin munca editorială dovedindu-se un bun autor de manuale pentru predarea limbilor clasice în învățămîntul gimnazial.

Deși popularizat sporadic de Iorga, Hașdeu și consacrat prin lucrările contemporane semnate de Ion Mușlea și Ion Chițimia, Gheorghe Pitiș, în ciuda valorii sale, rămîne încă „un suflet uitat”, căruia Brașovul îi dăorează măcar o placă comemorativă.

Vasile Oltean

Pr. Prof. Dr. Mircea Chialda — septuagenar

Recent, pr. prof. Dr. Mircea Chialda, titularul catedrei de Vechiul Testament și Lb. Ebraică de la Institutul Teologic Universitar din București a împlinit vârsta de 70 de ani. Evenimentul acesta ne dă prilejul de a omagia personalitatea unui distins dascăl de Teologie, care a fost în același timp, și un vrednic slujitor al altarului.

Născut pe plaiurile transilvănene, la Voivodenii-Mici, lîngă Făgăraș, părintele prof. Mircea Chialda și-a petrecut anii copilăriei și a urmat cursurile școlii primare în Avrigul lui Gheorghe Lazăr, locul de baștină al familiei, unde tatăl său a ajuns preot. Liceul l-a făcut la Sibiu, iar după obținerea bacalaureatului, în 1930, dorind a continua tradiția preotească a înaintașilor săi, se înscrie la Academia teologică „Andreiană”. Aici frecventează doar un an, după care își îndreaptă pașii spre Cernăuți, devenind student al Facultății de Teologie, pe care o va absolvi în octombrie 1935. În vederea obținerii titlului de licențiat prezintă teza: „Pregătirea omenirii pentru primirea Mîntuitorului”.

Pe baza rezultatelor obținute în anii de studii este admis la doctorat și astfel, în perioada 1935—1938, a pregătit și susținut examenul reglementare din cele patru ramuri ale Teologiei: biblică, istorică, sistematică și practică. A fost proclamat doctor în iunie 1938, în urma susținerii tezei: „Definițiuni dogmatice în sinoadele particulare”.

Teameinica pregătire teologică pe care și-a agonisit-o printr-o muncă stăruitoare i-a deschis perspectiva unei cariere didactice universitare, care s-a dovedit nu numai îndelungată dar și bogată în însemnate realizări. Astfel, pe data de 1 octombrie 1938 a fost numit profesor suplîntor la cate-

dra de Vechiul Testament și Limba Ebraică de la Academia teologică din Caransebeș, devenind titular provizoriu în 1941, iar peste trei ani, titular definitiv. A activat într-un select colectiv de cadre didactice, la acea dată Academia teologică din Caransebeș numărînd între profesorii săi nume ca: Dumitru Belu, Sofron Vlad, Petru Rezuș, Laurențiu Busuioc, Gheorghe Cotoșman, Zeno Munteanu, D. Bodea, Constantin Vladu.

Preocupările sale în domeniul cercetării teologice, din această perioadă a activității la Caransebeș, s-au concretizat într-o serie de articole, studii și lucrări care au văzut, pe rînd, lumina tiparului. Dintre acestea amintim titluri ca: „Ebed — Iahve (Robul Domnului) — în Isaia cap. 40—55”, Caransebeș, 1941, 59 pag.; „Sacrificiile Vechiului Testament”, Caransebeș, 1941, 518 pag. (Este cea mai vastă și mai temeinică lucrare, asupra sacrificiilor Vechiului Testament din întreaga Ortodoxie); „Anul jubiliar al evreilor”, Caransebeș, 1943, 29 pag.; „Melchisedec, preotul — rege din Salem”, Caransebeș, 1946, 26 pag. În revista „Altarul Banatului” a publicat între 1944—1947 următoarele studii: „Legea lui Dumnezeu în Psalmul 119”; „Patimile și Jertfa Mîntuitorului după Vechiul Testament”; „Doctrina Vechiului Testament despre nemurire”; „Profetul Maleahi, despre preoții Vechiului Testament”.

În urma reorganizării învățămîntului teologic universitar din anul 1948, pr. prof. Mircea Chialda a fost transferat la Institutul Teologic Universitar din București. Aici a îndeplinit următoarele funcții didactice: între 1949—1952 — conferențiar la Catedra de Studiul Vechiului Testament; între 1952—1956 — lector la Lectoratul de Lb. Ebraică; între 1956—1959

asistent la secția biblică. Pe data de 1 decembrie 1959 a fost numit profesor suplîntor la catedra de „Studiul Biblic al Vechiului și Noului Testament” de la cursurile de doctorat, iar pe data de 1 ianuarie 1965 — profesor titular la aceeași catedră. Cînd în 1970 s-a vacantat catedra de „Studiul Vechiului Testament” de la cursurile de licență, a fost încadrat în acest post, în care funcționează pînă azi.

În perioada: 1 noiembrie 1971—30 septembrie 1973 a îndeplinit funcția de prorector al Institutului Teologic Universitar din București, iar începînd cu 1 octombrie 1973 i s-a încredințat conducerea Institutului, în calitate de rector. A deținut acest post pînă în 30 septembrie 1979.

La data de 1 octombrie a.c. pr. prof. Dr. Mircea Chialda va înscrie 45 de ani de activitate neîntreruptă în învățămîntul teologic universitar. Tradusă în fapte această activitate înseamnă o experiență didactică de o excepțională valoare. Cel care a prestat-o s-a impus în fața generațiilor de studenți prin sobrietate, exigență și un deosebit simț al echității.

Pe lîngă lucrările și studiile publicate anterior, pr. prof. Mircea Chialda a adăugat, între timp, la lista sa bibliografică noi titluri, dintre care amintim: „Creștinism și patriotism” — în „Studii Teologice” nr. 1—2/1953; „Învățături moral-sociale în Cartea Proverbelor”, în „Studii Teologice” nr. 1—2/1955; „Învățături moral-sociale după Decalog”, în „Studii Teologice” nr. 9—10/1956; „Cărțile anaghinoscomena ale Vechiului Testament în Biserica Ortodoxă”, în „Ortodoxia”, nr. 4/1962; În timpînarea dialogului Ortodoxiei cu vechii catolici, pr. prof. Mircea Chialda a publicat două studii de referință: „Încercările de

apropiere între Biserica Ortodoxă și Biserica vechilor catolici”, în „Ortodoxia”, nr. 3/1966 și „Învățătura despre „Filioque” în Biserica Veche-Catolică”, în „Ortodoxia”, nr. 3/1967.

Un aport substanțial a adus pr. prof. Mircea Chialda la promovarea ecumenismului practic local. A luat parte aproape la toate conferințele teologice inter-confesionale numărîndu-se permanent în prezidiul acestor conferințe și contribuind în acest chip la buna lor desfășurare.

La împlinirea venerabilei vârste

de 70 de ani, într-un gînd cu toți slujitorii altarelor pe care i-a pregătit cu dăruire și sinceră dragoste părintească, în îndelungata sa activitate didactică de 45 de ani, adresăm P. C. pr. prof. Dr. Mircea Chialda respectuos și caldă urare de viață îndelungată cu pace și sănătate, spre folosul Bisericii noastre străbune și spre îmbogățirea patrimoniului ei spiritual prin noi contribuții teologice de valoare cum a dat și pînă acum cel pe care îl omagiem astăzi.

Pr. prof. D. Abrudan

ȘTIRI — INFORMAȚII — ȘTIRI — INFORMAȚII — ȘTIRI — INFORMAȚII

SIBIU

● În ziua de 3 iulie 1983 „Duminica tuturor Sfinților”, P. S. Episcop-vicar Lucian Făgărășanul a oficiat Sf. Liturghie la parohia Biertan, prot. Mediaș, unde a ținut un cuvânt de învățătură despre cultul Sfinților. În această localitate s-a descoperit tăblița votivă datînd din sec. IV de o mare însemnătate pentru istoria noastră națională cu inscripția: „EGO ZENOVIVS VOTUM POSUI”.

Tot în aceeași zi au fost vizitate parohiile: Copșa Mare și Richiș, ambele din prot. Mediaș, unde în cadrul slujbei vecerniei au fost adresate credincioșilor povătuiri duhovnicești din partea P. S. Sale.

● În ziua de 17 iulie, P. S. Sa a oficiat Sf. Liturghie în parohia Holbav, prot. Brașov, unde a vorbit credincioșilor despre însemnătatea ierarhiei în Biserică. În continuare P. S. Sa a vizitat parohia Vulcan din prot. Brașov, unde a împărțit credincioșilor prezenți la biserică binecuvîntările I. P. S. Mitropolit Dr. Antonie, îndemnîndu-i la statornicie în credința Bisericii străbune.

● În ziua de 24 iulie, P. S. Sa a asistat la Sf. Liturghie în parohia Vurpăr, prot. Sibiu, unde a predicat despre păzirea poruncilor bisericesti și respectul față de semenii.

● În ziua de 31 iulie, P. S. Sa Episcop-vicar Lucian Făgărășanul a săvîrșit Sf. Liturghie în biserică parohială din Săcele-Satulung, prot. Brașov. Cu această ocazie, s-a slujit și parastasul și s-a sfințit crucea ridicată în cimitirul parohiei în memoria Episcopului Nicolae Popea al Caransebeșului, fiul satului, de la a cărui moarte s-au împlinit 75 de ani. În cuvîntarea ținută s-a scos în evidență meritul lui Nicolae Popea pentru Biserică pentru poporul credincios pe care l-a păstorit. La această slujbă Arhiepiscopia Timișoarei a trimis doi delegați în persoana P. C. Pr. I. B. Mureșan de la Timișoara, fost consilier, care a făcut parte din soborul de preoți și a domnului Nicolae Corneanu de la Caransebeș, și domnia sa fost consilier, care a ținut și un cuvânt în memoria episcopului Nicolae Popea.

ALBA IULIA

● Urcînd pe șoseaua ce merge de la Tg. Mureș la Reghin, cu ținte mai îndepărtate spre Toplița Borsec și Piatra-Neamț, ajungînd în capătul de sus al Petelei, drumul cîrmește brusc înspre dreapta, pentru a trece prin Beica de Jos, Nadesa, Chiheru de Jos, Erenutul, spre Sovata unde va favoriza un popas mai îndelungat.

Satele străbătute, la spatele cărora se află satele văii Gurghiului — Cașva, Hodac, Ibănești — sînt vechi sate românești, înconjurare cu păduri imense și împodobite cu biserică și mănăstiri din secolele al XV-lea și al XVI-lea și cu cărți vechi — Cazanii, Evanghelii, Octoihuri — tipărite la Iași, Buzău, București, Rîmnic în sec. al XVII-lea și al XVIII-lea. În aceste sate s-au organizat și manifestat timp de veacuri o puternică viață românească caracteristică prin civilizația ei populară, prin tradițiile, porturile, jocurile și folclorul ei.

E în ele atîta vigoare, atîta eleganță și atîta tinerețe, încît oricine se oprește în mijlocul lor, fie și numai pentru un scurt popas rămîne, uimit de frumusețea și bogăția lor. Tărâniile locului sînt vînjoși, harnici, aprigi la muncă și nobili la inimă. În toate satele înfilnești nenumărate case noi, școli impunătoare și cămine culturale, instituții economice socialiste, care dau acestor așezări un aspect de progres și bunăstare. Recent a poposit pe aceste meleaguri P. S. Episcop Emilian Bîrdaș, răspunzînd insistenței preotului paroh și credincioșilor din Chiheru de Jos.

Din cuvîntarea de bun sosît rostită de preotul Teodor Beldean a rezultat că prima biserică românească cunoscută la Chiheru de Jos a fost ridicată în anul 1453 — anul căderii Constantinopolului — de atunci și pînă astăzi ea avînd o continuă existență. Viața spirituală a satului a fost timp de secole legată de activitatea spirituală și patriotică a acestei biserici. Prin ea au pătruns în sat 11 din vechile cărți românești sosite de peste Carpați marcînd cu putere sentimentul unității naționale. Lungul pomelnic al preoților timpului a înfățișat numele tot atîtor vrednici slujitori ai altarului și luptători pentru limba și cultura românească.

În 1944 s-au dat pe dealurile Chiherului și ale Nadesei lupte înverșunate pentru eliberarea Ardealului, robii de horthiști, aici aflîndu-și moartea nenumărați eroi în frunte cu căpitanul Ilie Draga care au fost înmormîntați în cimitirul satului.

Chiherul, ca și satele din jur, are astăzi un aspect modern, fiind înzestrat cu o școală și un cămin cultural impunător.

Cu această ocazie P. S. Episcop Bîrdaș a rostit o luminoasă predică, evocînd în mod vibrant trecutul de luptă al poporului și al Bisericii ortodoxe Române și relevînd cu multă satisfacție vrednicia enoriașilor de la Chiher care s-au adunat în jurul preotului Beldean pentru a restaura lăcașul bisericesc. Atît preotul cit și toți credincioșii au fost lăudați în mod entuziast pentru rîvna lor.

La hramul Mănăstirii Brîncoveanu

Adormirea Maicii Domnului, 15 august, este, după cum se știe, al doilea hram al Mănăstirii Brîncoveanu de la Sîmbăta de Sus, jud. Brașov, care și în acest an a fost sărbătorit cu puternice vibrații sufletești, creștinești și patriotice, de obștea mănăstirii, de preoții și credincioșii prezenți.

După ce în ajun au avut loc slujbele rînduite, precum și mărturisirea unui mare număr de credincioși, din încredințarea I. P. S. Mitropolit Antonie al Ardealului, chemat la alte îndatoriri, în ziua praznicului Sf. Liturghie a fost săvîrșită de P. S. Episcop-vicar Lucian Făgărășanul, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

Răspunsurile au fost date de corul bisericesc de la parohia Dirlos, prot. Mediaș.

La prîceasnă a predicat P. Cuv. ierom. Teofil Părăian, despre temeiurile cinstirii Maicii Domnului, cu îndemnuri la viața curată.

După Sf. Liturghie, a vorbit P. C. prot. R. Zaharie (Făgărăș), despre chemarea Maicii Domnului și rolul de catalizator spre unitatea românească a Mănăstirii Brîncoveanu.

Plecînd de la cuvintele Maicii Domnului: „Faceți orice vă va spune”, cuvînt de învățătură a rostit apoi P. S. Episcop-vicar Lucian Făgărășanul, care, după ce a transmis binecuvîntările I. P. S. Mitropolit Antonie, a vorbit despre semnificația praznicului și implicațiile lui în viața credincioșilor noștri, cu îndemnul ca, asemenea Maicii Domnului, toate puterile noastre trupești și sufletești să le punem în slujba propășirii, a zidirii binelui.

Mulțumiri soborului slujitor și participanților la praznic a exprimat P. Cuv. arhim. V. Tohăneanu, starețul mănăstirii.

A urmat apoi Sf. Maslu, sfințirea apei și o rugăciune de pomenire la mormîntul mitropolitului Nicolae Bălan.

La agapa care s-a servit, au toastat: P. C. cons. Gh. Papuc, d-l pastor evangh. Funk Andreas din localitatea Dealul Frumos, jud. Sibiu, participant la praznic, dl. prof. N. Sava, care lucrează la restaurarea picturii sf. mănăstiri, și P. S. Episcop-vicar Lucian Făgărășanul.

† Pr. Drd.

Teodor Misaroș

În ziua de 13 iulie 1983, pe neașteptate, a trecut la cele veșnice Preotul iconom stavrofor Teodor Misaroș, de la parohia Micherechi, jud. Beekés, conducătorul spiritual al credincioșilor și preoților ortodocși români, din cadrul Vicariatului ortodox din R. P. Ungaria.

S-a născut în orașul Gyula, la data de 8 decembrie 1921, dintr-o familie de agricultori. După cursurile primare și liceale a urmat Academia Teologică din Cluj 1941—1946.

Licența în teologie a luat-o în anul 1971 la Institutul Teologic Universitar din Sibiu.

A fost înscris la doctorat la Institutul Teologic din București, secția Istoria Bisericii Ortodoxe Române, cu teza: „Istoria comunităților bisericesti ortodoxe române din R. P. Ungară”.

Urma să se prezinte la susținerea tezei în anul acesta, dar firul vieții lui pămîntene s-a rupt neașteptat, lăsînd în urmă o soție nemîngîiată, fiica cu familia și un nepot.

A desfășurat o activitate preoțască plină de zel și conștiință sacerdotală timp de 37 ani. A funcționat ca preot în parohiile Săcal, Apatze și Micherechi. Din anul 1976 este ales vicar episcopal al Bisericii Ortodoxe Române din R. P. Ungară, primind distincția de iconom stavrofor.

Dat fiind rolul organizațiilor ecumeniste pentru apropierea Bisericilor creștine, pentru pacea între popoare și binele omenirii la propunerea sa, vicariatul ortodox român a aderat din anul 1976 la Consiliul Ecumenic al Bisericilor din Ungaria. Consiliul Păcii din Ungaria i-a acordat „medalia pentru pace” în anul 1981.

Plecarea Păr. Misaroș Teodor lasă un mare gol în rîndurile preoțimii Ortodoxe Române din Ungaria, gol greu de umplut.

Slujba înmormîntării a avut loc în catedrala ortodoxă din Gyula și a fost săvîrșită de Prea Sfințitul Episcop Vasile al Oradiei, delegat al Prea Fericitului Patriarh Iustin, înconjurat de un sobor de opt preoți din parohiile ortodoxe din R. P. Ungară.

La ceremonia înmormîntării au luat parte autoritățile locale din Gyula, în frunte cu primarul orașului, și reprezentanți ai cultelor din județ, arătînd atenție acestui eveniment trist și o deosebită prețuire a vicarului Teodor Misaroș.

Cuvîntul funebru a fost rostit de preotul Pavel Ardelean din Cenad (Magyarcanad). Prea Sfințitul Episcop Vasile al Oradiei a prezentat în cuvîntul său, activitatea și personalitatea celui adormit, ca om al lui Dumnezeu, om al Bisericii și om al poporului și al cărei cetățean devotat a fost, transmițînd condoleanțe din partea Prea Fericitului Patriarh Iustin.

Autoritățile locale și reprezentanții cultelor au prezentat condoleanțe, însoțind cortegiul funebru pînă la cimitir.

În dangăt de clopote, regretat de familie și de toți credincioșii și clerul vicariatului ortodox român, rămășițele trupești ale Părintelui Teodor, însoțit de mulțime de credincioși din Gyula și Micherechi au fost depuse în cimitirul orașului Gyula, ca acolo să-și doarmă somnul cel lin și veșnic, așteptînd cu neclintită nădejde învierea cea de obște.

Dumnezeu să-l așeze în rîndul slujitorilor vrednici în împărăția cerurilor.

Semnalăm... Semnalăm...

● Nu rareori revista MAGAZIN saptăzînal al Frontului Democratice și Unității Socialiste, conține articole de informație științifică și de popularizare, de mare interes. Astfel nr. 15—16—17, sub titlul „Elementele fundamentale ale universului” (autor prof. univ. dr. fiz. Ionel I. Purica) se arată că pentru descrierea tipurilor de descoperiri cu privire la elementele alcătuitoare ale universului, există trei coduri, al treilea fiind un cod epistemic care poate fixa diverse descoperiri tip. Acesta face ca obiectul cercetării să se transforme — și lucrul e declarat „tulburător (în nr. 17, p. 8) — în mijloc de investigație, și astiel „cele trei coduri nu fac decît să descrie legitățile prin care materia devine conștientă de propriile ei legități”. Așa cum e spus, pentru profani nu e prea ușor de înțeles, dar e limpede totuși că e vorba de o conștiință a propriei legități, cu care ar fi înzestrată materia. Problema — tulburătoare într-adevăr — merită să fie adîncită!

● Luna a fost vizitată dar nu cercetată cum s-ar cuveni. Savații de tot felul și mai ales astronomi ca John O'Neill, Herbert Wilkins, Patrick Moore, Frazer Thompson, Kenneth Mac Corke, Robert Curtiss, William Lambert, englezi, scoțieni, americani, au văzut pe lună un imens pod artificial în deșertul Mării Crizelor, lung de vreo 30 km, lat de 3200 m și înalt de 1650 m. Frazer Thompson a văzut o pistă de aterizare de 10.000 m, lată de 300 m, iar alți astronomi au văzut o sursă de lumină puternică pe partea invizibilă a lunii. S-a mai văzut și un imens „X” strălucitor. Astronomii nu știu încă despre ce este vorba. (După revista Magazin, nr. 17, aprilie 1983, p. 8, sub semnătura lui Dan Apostol.)

Putem fi siguri că cercetările continuă!

● „Revista Muzeelor și Monumentelor”, nr. 2, 1982, publică două prezentări ale unor noutăți culturale de pe cuprinsul Arhiepiscopiei Sibiului: „Muzeul de istorie al județului Covasna”, de Iulian Antonescu și Ioan Don, și „Din realizările și inițiativile muzeografilor etnografi brașoveni dedicate publicului vizitator în anul 1982”, de Ligia Fulga.

Cel dintîi prezintă piese arheologice ilustrînd epoca bronzului, momentul „Statul dac condus de Decebal” și epoca geto-dacică, și dovezi ale continuității poporului român în Transilvania. Se scot în evidență apoi piesele care ilustrează lupta poporului român pentru apărarea neatrînrării în secolele XV și XVI, răscoalele țărănești de la 1437, 1514 și 1784, și constituirea Principatului independent al Transilvaniei în 1541. Firesc, sînt apoi prezente: momentul Mihai Viteazul, momentul 1848, momentul 1859, momentul 1877 și momentul 1918, „întărirea statului național unitar român”.

Ni se descopere un muzeu de certă valoare istorică care trebuie vizitat.

Ligia Fulga aduce prețioase mărturii cu privire la „civilizația rurală a Carpaților”, prezentînd temele care preocupă muzeele din Brașov, Făgărăș și Bran, ca și unele puncte muzeale cum ar fi cele din Bunești, Meșendorf, Criș, Viscri, Săcele, Rupea. Arată și cum se valorifică unele colecții particulare care posedă piese vrednice de a fi cunoscute unui public mai larg. O asemenea colecție frumoasă am văzut și noi „acasă” la preotul Popița din Sîmbăta de Sus.

● Interesante însemnările folosite ale lui Gheorghe Dănișor, intitulată „FILOSOFIA CA ETICA” (Revista de filosofie, XXX, nr. 2 București, 1983, p. 111—113) în care cere „repunerea eticii în drepturile sale” pentru a se apăra pămîntul, „suportul Ființei”, și omul, de la distrugere și pentru a se statornici pacea în lume (p. 113).

Comentînd celebra afirmație a lui Kant: „Două lucruri îmi umplu sufletul cu mereu nouă și crescîndă admirație și venerație: cerul înstelat (de) deasupra mea și legea morală (dîin mine) (parantezele ne aparțin), Gheorghe Dănișor înscrie eticul „în sfera largă a Ființei” și spune lucruri cu real „espirit de finesse”, cum ar spune Pascal, cu acesta vecin de altfel cu același Pascal: Gîndirea neirigată de forța inimii, este o gîndire seacă; ea se usucă în sine și usucă tot ceea ce intră în contact cu ea” (p. 112). Parcă auzim: „Inima are rațiuni despre care rațiunea nu știe nimic”, deși ceea ce spune Gh. Dănișor este evident altceva. Din paginile sale am putea reține multe idei, cu toate că el concentrează pe un spațiu restrîns lucruri care ar putea și ar merita să fie dezvoltate. De pildă cele spuse despre Ființa care prinde chip în sophos, în manifestările înțeleptului. Cităm cîteva fraze la întimplare și anume dintre acelea care se susțin prin ele înșele, fără să aibă nevoie de context, la care de altfel cititorul poate merge oricînd. „Exteriorizarea Ființei în înțelept este dezvoltare actualizată a universalității Ființei. Important este aici ca forța morală a Ființei-în-înțelept să iradieze și să cuprindă în sfera sa socialul ca atare. Socialul iluminat de morală este astiel ridicat în totalitatea sa la nivelul universalității și necesității Ființei-morale” (p. 112). Ceea ce nu spune însă autorul, este, de ce „comuniunea de sens” cu Ființa, „prinde chip” numai în sophos, numai în înțelept? Dar, la urma urmei, acolo unde e sens, e și înțelepciune, sophia! Alt citat, din familia socratică: „Omul trebuie să se întoarcă cu fața spre sine pentru a se reazeza în sine” (p. 112). Deși prea scurte, considerațiile despre tragic și despre GRUND, ca suport și temei al Ființei, sugerează că ne aflăm în vecinătatea unui filozof despre care vom mai auzi.

● Nr. 19—20 (anul VIII), 1983, al revistei HOFFNUNG-NÄ-DEJDEA a comunității române ortodoxe din Hamburg (R. F. G.) e scris aproape în întregime de preotul Miron Dan (92 pagini). Merită a fi semnalate: „Sfintele Paști în casa părinților”, evocare ingenios adaptată unor versete de cîntări bisericesti care par comentate prin amintiri de viață, apoi „Tragicul femeii-mame române în diaspora”, în care se deplînge uitarea limbii și a obiceiurilor de acasă, și tot din domeniul evocărilor sînt și articolele scrise despre „Profesorul univ. Dr. Ioan Zăgrean „doctus et Donus” adios ad cathedram dicit”, despre Martin Luther, despre Julius Robert Oppenheimer și despre Karl Jaspers.

● „Noi Tracii”, revista prof. Dr. Iosif Constantin Drăgan, a ajuns la nr. 100. Numărul festiv se deschide cu conferința ion-datorului ei, intitulată: „Mileniul imperial al Daciei”, rostită la Academia R. S. România, în București, în ziua de 31 ianuarie 1983. Felicitări!

ANTONIE DE LA PRISLOP

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului — președinte; Lucian Făgărășanul, Episcop-vicar — vicepreședinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Asist. Dr. Aurel Jivi — redactor adjunct; Arhid. Gheorghe Papuc, Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu — membri; tehnoredactor: Diac. Ezechiel Oancea; corector: Pr. Vartolomeu Constantinescu.

Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM Departamentul Export — Import Presă P. O. Box 136-137 — telex: 11226, București, str. 13 Decembrie nr. 3.